

De Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. de voorzitter van de Vaste Commissie Digitale Zaken
Drs. Barbara Kathmann
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
Per mail: cie.DiZa@tweedekamer.nl

23 januari 2024 | Prioriteiten rondom privacy

Geachte voorzitter en leden van de Vaste Commissie voor Digitale Zaken,

Mensen realiseren zich momenteel nauwelijks hoeveel informatie ze uit handen geven in de digitale wereld. Dit kan grote impact hebben op onze levens, zonder dat we daar zelf invloed op hebben. Deze trend moeten we ombuigen. Minder data verzamelen vereist een cultuuromslag die niet teweeggebracht kan worden zonder bewust handelen door de overheid en andere organisaties. De Privacy Coalitie, opgericht door Privacy First, Freedom Internet, PublicRoam, Quodari, Schluss, Soverin en STER, wil van Nederland een samenleving maken waar men zich geen zorgen hoeft te maken over hun privacy.

In deze brief schetsen wij als inbreng voor de coalitieonderhandelingen een gezonde digitale samenleving, waarin Nederland koploper is op het gebied van privacy. Deze samenleving wordt pas realiteit wanneer de overheid werk maakt van de prioriteiten uit het manifest van de Privacy Coalitie. Naast de oprichters is dit manifest medeondertekend door een nog altijd groeiende groep organisaties, bestaande uit belangengroepen, stichtingen, universiteiten en bedrijven.

In onze visie bevat een privacy-vriendelijke samenleving de volgende kernelementen:

Privacy is een vanzelfsprekendheid

De overheid moedigt bedrijven en organisaties aan om de privacy van burgers te beschermen. Zij bevordert een samenleving waarin privacy niet iets is wat je moet verkrijgen, maar iets wat je bezit en recht op hebt. De overheid geeft hierin het goede voorbeeld: privacy is een integraal onderdeel van de digitale samenleving en wordt door de Rijksoverheid en haar organisaties vanaf het begin meegenomen in alle verschillende strategieën. Bijvoorbeeld bij het tot stand komen van beleid of wetgeving, of bij het schrijven van uitvragen voor aanbestedingsopdrachten. Privacy-by-design is de standaard bij het ontwerpen van overheids-IT.

Overheden, bedrijven en organisaties verwerken niet meer data dan strikt noodzakelijk. Met wetgeving worden zij niet alleen verplicht dataminimalisatie toe te passen, maar ook om transparant te maken hoe persoonlijke gegevens verzameld en gebruikt worden. Burgers zijn zo verzekerd dat hun data veilig wordt opgeslagen of verwerkt. Het risico op datalekken, datadiefstal en inzage door een onbevoegd persoon is zo klein mogelijk.

De Autoriteit Persoonsgegevens beschikt over voldoende capaciteit om hier toezicht op te kunnen houden en om zich sterk te maken voor het recht op privacy voor alle burgers. Bedrijven en organisaties ervaren het voordeel van dataminimalisatie doordat efficiënter en duurzamer gewerkt kan worden.

Burgers zijn zich bewust over de risico's van het gebruik van digitale diensten en producten. De Rijksoverheid stimuleert dit bewustzijn door organisaties die hier voorlichting over geven te subsidiëren. In zowel het basis- als middelbaar onderwijs wordt privacy een centraal onderwerp. Ook volwassenen en ouderen hebben makkelijk toegang tot voorlichting over het gebruik van online-diensten.

Een levendige markt voor privacy-vergroten diensten

Technologie bedreigt niet de privacy, maar wordt juist gebruikt om privacy vergroten. De Rijksoverheid stimuleert platforms en diensten waar privacy centraal staat. Bij aanbestedingen wordt privacy niet alleen als verplichting meegenomen, maar krijgen voorzieningen met betere privacybescherming een grotere kans om geselecteerd te worden. De overheid geeft het goede voorbeeld en creëert een levendige markt voor privacy-vergroten diensten, bijvoorbeeld door op de treden als *launching customer*. Open standaarden, aangejaagd door de Rijksoverheid, hebben de macht van grote tech-bedrijven gebroken.

Digitale zelfbeschikking

In de digitale samenleving heeft de burger keuzevrijheid. Burgers kiezen zelf welke kanalen en digitale middelen zij gebruiken. Dit geldt zowel voor communicatie met bedrijven als met overheden zelf. Burgers slaan hun gegevens op in datakluisen en wallets waar niemand anders bij kan, ook de leverancier van deze voorzieningen niet. Er bestaan meerdere alternatieven naast elkaar zodat er geen *lock-in* ontstaat. De burger kiest zelf met wie data wordt gedeeld en kan makkelijk beroep doen op het recht om vergeten te worden.

De Rijksoverheid regelt het strikte toezicht op de naleving van de strenge privacy-vereisten waaraan deze voorzieningen moeten voldoen, op de doelgerichte verwerking van data door de ontvangers daarvan en de aansluiting van overheden op een interoperabel stelsel van privacy-vriendelijke voorzieningen.

Privacy is geborgd door internationale en Europese samenwerking

De Rijksoverheid werkt op internationaal en Europees niveau samen om consistente normen en regels voor privacy vast te stellen, om zo grensoverschrijdende gegevensstromen te reguleren. Zo worden er bijvoorbeeld strenge eisen gesteld aan de digitale euro om consumenten te beschermen tegen overmatig datagebruik, fraude en witwassen. De e-privacy richtlijn regelt dat er een online trackingsverbod wordt opgelegd in de gehele Europese Unie, zodat bedrijven niet meer het surfgedrag van burgers als verdienmodel kunnen gebruiken.

Ten slotte

Bovengeschetste privacy-vriendelijke samenleving ontstaat niet vanzelf. De huidige aanpak van privacy is te veel pappen en nathouden. De Rijksoverheid moet niet alleen privacy sterker verankeren in de eigen bedrijfsvoering, maar juist ook breder in de samenleving de privacy van burgers stimuleren.

De Privacy Coalitie is van harte bereid de komende kabinetsperiode over bovengenoemde prioriteiten en andere relevante vraagstukken rondom privacy te adviseren, op verzoek of op eigen initiatief. Zo willen wij bij deze graag van de gelegenheid gebruikmaken aan te bieden om spoedig een rondetafelgesprek over privacy te faciliteren voor de leden van de Vaste Commissie Digitale Zaken.

Graag komen wij in contact met u als voorzitter van de commissie om nader te bepalen wanneer een dergelijk rondetafelgesprek plaats zou kunnen vinden.

Met hartelijke groet,

Namens de Privacy Coalitie,

Vincent Böhre
Interim-directeur
Stichting Privacy First
vincent@privacyfirst.nl

Diana Krieger
CEO
Soverin
diana@soverin.net

Aart Joppe
Oprichter
Quodari
aart@quodari.com